

TIESAS PROCESA IZSPĒLE CILVĒKTIESĪBĀS

Sofijas Grāmatiņas pieteikums Eiropas Cilvēktiesību tiesai par Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta pārkāpumu, kā arī konvencijas 8.pantu kopsakarā ar konvencijas 14.pantu.

In custodia iustitae

Rīga, 2024

SATURA RĀDĪTĀJS

BŪTISKO FAKTU IZKLĀSTS	3
KĀZUSA ANALĪZES KOPSAVILKUMS	4
PAR PRASĪBAS PIENĒMAMĪBU IZSKATĪŠANAI	5
Lietas pieņemamības kritērijs Konvencijas 34. un 35.panta ietvarā	5
PAR KONVENCIJAS 6.PANTA PĀRKĀPUMU.....	8
Konvencijas 6.panta piemērojamība.....	9
Par Konvencijas 6.panta pārkāpumu.....	11
PAR KONVENCIJAS 14.PANTA PĀRKĀPUMU KOPSAKARĀ AR 8. PANTA PĀRKĀPUMU	16
Konvencijas 8.panta kopsakarā ar Konvencijas 14.pantu piemērojamība	17
Konvencijas 8.panta kopsakarā ar konvencijas 14.panta pārkāpums	19
NORMATĪVO AKTU UN IZMANTOTĀS LITERATŪRAS SARAKSTS.....	24

BŪTISKO FAKTU IZKLĀSTS

No lietas faktiskajiem apstākļiem izriet, ka Sofija Grāmatiņa (turpmāk - **Pieteicēja**) strādājot SIA "Veiksmīgi juridiskie risinājumi" (turpmāk – **Darba vieta**) un uzzinot par izsludināto konkursu vecākā jurista vakancei, tam pieteicās. Augsta riska grūtniecības dēļ Pieteicēja vairākkārt ņēma slimības lapas, par kavējumu iemeslu informējot personālvadības speciālisti. Priekšnieks Valdis Bargais sāka bažīties par Pieteicējas neregulāro darba apmeklējumu. Kolēģes Zaigas Zariņas dzirdētie priekšnieka komentāri - ar vīriešiem vieglāk strādāt nekā sievietēm - tās pastiprināja. Noslēdzošajā konkursa kārtā tika Pieteicēja un Valda Bargā draugs Māris Censonis. Konkursā uzvarēja Māris Censonis. Tomēr abi kandidāti bijuši ar dažādu izglītības līmeni un pieredzi. Pieteicēja, jutusies diskriminēta, devās uz konsultāciju Tiesībsarga birojā. Pieteicēja saskaņā ar Darba likuma 7.pantu, 29.panta pirmo un astoto daļu vērsās Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā (turpmāk – **Pirmās instances tiesa**) ar prasības pieteikumu pret Darba vietu par diskrimināciju dzimuma dēļ, lūdzot piespriest viņai par labu 3000 EUR kompensāciju par morālo kaitējumu.

Darba vieta skaidroja, ka konkursa dalībnieki vērtēti vienlīdzīgi, uzsverot, ka priekšroka dota tam, kurš spējīgs doties komandējumos un strādāt ārpus darba laika. Tomēr pēc Darba vietā izmantotās aplikācijas "DeskTime" darba laika uzskaites sistēmas (turpmāk – **Aplikācija**) datiem, tas būtu izaicinājums Pieteicējai. Pirmās instances tiesa noraidīja sūdzību. Pieteicēja vērsās ar apelācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā (turpmāk – **Apelācijas instances tiesa**), norādot, ka Pirmās instances tiesa neizvērtēja būtiskus apstākļus, vienlaikus tikai apelācijas instances tiesā lūdza pieaicināt liecinieci Zaigu Zariņu, kas apstiprinātu informāciju par Valda Bargā iepriekš pausto uzskatu. Apelācijas instances tiesa sūdzību noraidīja, jo Pieteicējas minētie apstākļi nenorādot uz diskrimināciju, noraidot arī lūgumu pieaicināt liecinieci. Savukārt Augstākās tiesas Senāts (turpmāk - **Kasācijas instances tiesa**) Pieteicējas kasācijas sūdzību noraidīja, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 464.¹ panta otrās daļas 2.punktu.

Pieteicēja vērsās ar sūdzību Eiropas Cilvēktiesību tiesā (turpmāk – **ECT**), norādot uz Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta pārkāpumu, kā arī Konvencijas 8.panta pārkāpumu kopsakarā ar Konvencijas 14.pantu. Savukārt Latvijas Republikas valdība (turpmāk – **Atbildētājs**) norādīja, ka nacionālās tiesas izvērtējušas visus lietas faktus, lai secinātu - diskriminācija nav notikusi.

KĀZUSA ANALĪZES KOPSAVILKUMS

- [1] Pieteicēja uzskata, ka viņas prasība ir pieņemama izskatīšanai ECT un Konvencijas 35.panta pirmajā daļā ECT noteiktais lietu pieņemamības kritērijs ir apmierināts, jo Pieteicēja bija izmantojusi visus sev pieejamos tiesību aizsardzības līdzekļus, izejot cauri visiem tiesu sistēmas līmeņiem, kur viņas sūdzības tika noraidītas.
- [2] Pieteicēja uzsver, ka viņas Darba vieta ir diskriminējusi Pieteicēju viņas dzimuma dēļ, uz kuru norāda apstākļi, ka vecākā jurista amata konkursā dodot priekšroku otram kandidātam, kaut arī izglītības līmenis un pieredzes klāsts Pieteicējai objektīvi bijis lielāks. Pieteicēja uzskatot, ka no savas Darba vietas ir saņēmusi atšķirīgu, diskriminējošu attieksmi dzimuma, kā arī grūtniecības dēļ, un, pamatojoties uz Darba likuma 7.pantu un 29.panta pirmo un astoto daļu, ir vērsusies Pirmās instances tiesā, taču saņēmusi sūdzības noraidījumu gan Pirmās instances tiesā, gan Apelācijas instances tiesā, gan arī Kasācijas instances tiesā.
- [3] Pieteicēja norāda, ka arī tiesvedības procesā viņa saņēmusi netaisnīgu attieksmi, nacionālajām tiesām veicot būtiskus procesuālos pārkāpumus tiesvedības ietvarā. Pirmā instances tiesa neizvērtēja būtiskus lietas apstākļus, kā arī par pierādījumiem pieņēmusi no Darba vietas puses sniegtos nelikumīgos uzskaites datus no Aplikācijas, kas rezultējās Konvencijas 6.panta pārkāpumā.
- [4] Pieteicēja vienlaikus arī norāda, ka ir noticis Konvencijas 8.panta kopsakarā ar Konvencijas 14.pantu pārkāpums, jo nacionālās tiesas, noraidot Pieteicējas sūdzības un neņemot vērā būtiskus lietas apstākļus, nav aizsargājušas Konvencijas 8.pantā noteiktās Pieteicējas tiesības uz privāto un ģimenes dzīvi, kā arī, dodot nepamatotas priekšrocības Darba vietai kā atbildētājam nacionālā tiesvedībā, nav nodrošinājušas 14.pantā noteiktās tiesības uz diskriminācijas aizliegumu.

PAR PRASĪBAS PIENĒMAMĪBU IZSKATĪŠANAI

Lietas pieņemamības kritērijs Konvencijas 34. un 35.panta ietvarā

- [1] Eiropas Cilvēktiesību Konvencijas (turpmāk - Konvencija) 34.pants nosaka, ka ikviena fiziska vai juridiska persona, personu grupa vai nevalstiska organizācija var iesniegt sūdzību Eiropas Cilvēktiesību tiesā, ja tā uzskata, ka kāda no Konvencijas dalībvalstīm ir pārkāpusi Konvencijas vai tās papildprotokolos garantētās tiesības.¹ Līdz ar to, lai vērstos ECT, Pieteicēja sūdzībai ir jāatbilst diviem nosacījumiem, proti, sūdzībai ir jāiekļaujas vienā no šā panta minētajām personu kategorijām un jāspēj pierādīt, ka attiecībā pret pieteicēju ir pārkāptas Konvencijas vai tās papildprotokolos garantētās tiesības.²
- [2] Pieteicēja ir fiziska persona, un, vērsoties ECT ar sūdzību, Pieteicēja ir skaidrojusi, ka attiecībā uz viņu konkrētajā situācijā ir pārkāpts Konvencijas 6.pants, proti, Pieteicēja uzsvēra uz trūkumiem nacionālās tiesvedības procesa norisē, jo gan Pirmās instances, gan Apelācijas instances tiesa nav vērtējusi būtiskus apstākļus, kas norādīja uz Pieteicējas diskrimināciju dzimuma dēļ. Tās ir sniegušas vien vispārīgus vērtējumus, paužot viedokli, ka darba devējs izvirzījis tikai pamatotas prasības attiecībā uz Pieteicējas kandidatūras izvērtēšanu darba vietas amata konkursā. Turklāt nacionālās tiesas kā pierādījumus ir pieņēmušas un vērtējušas datus no Aplikācijas un sejas atpazīšanas sistēmas, nevērtējot to, ka šāda iejaukšanās personas privātajā dzīvē ir pārkāpusi Konvencijas 8.pantā paredzētās tiesības uz privāto dzīvi. Pie tam Apelācijas instances tiesa noraidīja lūgumu noprotināt liecinieci lietā, lai gan tika noprotināts atbildētāja liecinieks, uz ko Pieteicēja norādīja arī kasācijas sūdzībā.
- [3] Šis pārkāpums ir radījis arī Pieteicējas Konvencijas 8. un 14.pantā noteikto tiesību pārkāpumu, jo Atbildētājs nav izpildījis savu pozitīvo pienākumu pilnvērtīgi nodrošināt Pieteicējas, kas konkrētajā situācijā cieta no diskriminācijas, tiesību aizsardzību darba tirgū. No minētā izriet, ka sūdzība ietilpst Konvencijas 34.panta tvērumā.

---

¹ Ārlietu ministrija. Sūdzības iesniegšana Eiropas Cilvēktiesību tiesā. 16.08.2021. Pieejams: <https://www.mfa.gov.lv/lv/sudzibas-izskatisana-eiropas-cilvektiesibu-tiesa>

² ECT 2023.gada 14.septembra spriedums lietā Valiullina un citi pret Latviju (iesnieguma nr. 56928/19 7306/20 11937/20), 105.rindkopa.

- [4] Lai pieņemtu Pieteicējas sūdzību ECT, ir jāņem vērā Konvencijas 35.pants, kas noteic lietu pieņemamības kritērijus un kas ir savstarpēji saistīti.³ Konvencijas 35.panta pirmā daļa noteic, ka ECT izskata lietu vienīgi tad, ja ir izsmeltas visas nacionālās apstrīdēšanas vai pārsūdzības iespējas un ja sūdzība ir iesniegta četru mēnešu laikā, skaitot no dienas, kad ticis pieņemts galīgais lēmums minētajā lietā⁴. Kaut arī, saskaņā ar Konvencijas 15.protokola (turpmāk - **Protokols**) 4.pantā⁵ ietvertu jauno 35.panta redakciju sūdzības iesniegšanas termiņš saīsināts līdz četriem mēnešiem, taču grozījums stājies spēkā 2022.gada 1.februārī. Respektīvi, ņemot vērā šī Konvencijas Protokola 8.pantu, 4.pants neattiecas uz pieteikumiem, par kuriem galīgais lēmums Konvencijas 35.panta 1.punkta izpratnē ticis pieņemts pirms Protokola 4.panta spēkā stāšanās datuma.⁶ Tā kā galīgais lēmums lietā bijis pieņemts pirms grozījumu spēkā stāšanās, t.i., 2022.gada 3.janvārī, tad uz pieteikumu attiecināms sešu mēnešu iesnieguma termiņš. Tas cita starpā nozīmē, ka sūdzības iesniegšanas termiņš ir ievērots.
- [5] Saskaņā ar nacionālo pārsūdzības iespēju izsmelšanas priekšnoteikumu, Pieteicējas pieteikumā ir jānorāda pasākumi, kas veikti, lai izsmeltu valsts tiesiskās aizsardzības līdzekļus.
- [6] Tā kā Pieteicēja saskārās ar atšķirīgu attieksmi darba vietā, jo īpaši jaunā amata konkursa laikā, pamatojoties uz Darba likuma 7.pantu un 29.panta pirmo un astoto daļu, Pieteicēja ar iesniegumu vērsās Pirmās instances tiesā, lūdzot saukt savu Darba vietu pie atbildības par diskriminējošu attieksmi dzimuma dēļ un piespriest Pieteicējai par labu 3000 *euro* kompensāciju par morālo kaitējumu.⁷ Pēc Daba vietas paskaidrojumu iesniegšanas 2020.gada 16.oktobrī Pirmās instances tiesa pieņēma spriedumu lietā, noraidot Pieteicējas sūdzību.⁸

---

³ Practical Guide on Admissibility Criteria. Strasbourg: Council of Europe publishing, 2022, 41.lpp.

⁴ Eiropas Cilvēktiesību konvencija ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11., 14. un 15.protokoliem. Pieejams: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/convention_lav

⁵ <https://likumi.lv/ta/id/294486-par-protokolu-nr-15-ar-ko-tiek-grozita-cilveka-tiesibu-un-pamatbrivibu-aizsardzibas-konvencija>

⁶ Practical Guide on Admissibility Criteria. Strasbourg: Council of Europe publishing, 2022, 41.lpp.

⁷ Kāzuss [5].

⁸ Kāzuss [7].

- [7] Par tiesas spriedumu Pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību Apelācijas instances tiesa, norādot, ka tiesa nav pietiekami izvērtējusi būtiskus apstākļus attiecībā uz dzimumu diskrimināciju darba vietā norādēm, turklāt tā pieņēma nepieļaujamus pierādījumus tiesvedībā, t.i., iegūtos datus no Aplikācijas, jo to Pieteicējas darba līgumā nebija atrunāts lietot ne vien darba laika uzskaitē, bet arī ar konkrēto pienākumu izpildi nesaistītiem mērķiem, tostarp, konkursa pretendentu novērtēšanai un iesniegšanai kā pierādījumiem tiesā⁹. Pieteicēja arī lūdza tiesu pieaicināt liecinieci Zaigu Zariņu, kas ar savu liecību papildus pamatotu diskriminējošus aizspriedumus darba vietā. Neraugoties uz Pieteicējas apelācijas sūdzību, ar 2021.gada 25.jūlija spriedumu Apelācijas instances tiesas Civillietu tiesas kolēģija atstāja Pirmās instances tiesas spriedumu negrozītu.
- [8] Tiesa uzsvēra, ka Pieteicējas minētie apstākļi nenorāda uz diskrimināciju. Tāpat tiesa spriedumā atgādināja, ka iepriekš Pieteicējas izteiktais lūgums pieaicināt liecinieci Zaigu Zariņu lietā tika noraidīts, jo Apelācijas instances tiesā jauni pierādījumi ir iesniedzami tikai izņēmuma gadījumos, ko Pieteicēja pienācīgi nav pamatojusi. Turklāt, tiesas ieskatā, no lietas apstākļiem neizriet, ka Pieteicējas gaidāmais ģimenes pieaugums kādā veidā būtu ticis vērtēts lēmuma pieņemšanai. Tādējādi Kasācijas instances tiesa 2022.gada 3.janvāra rīcības sēdes lēmumu tika nolemts atteikt pieņemt kasācijas sūdzību, pamatojoties uz CPL 464.¹panta otrās daļas 2.punktu¹⁰, norādot, ka, no kasācijas sūdzībā minētajiem argumentiem, nav acīmredzama pamata uzskatīt, ka pārsūdzētajā spriedumā ietvertais lietas iznākums ir nepareizs un ka izskatāmajai lietai ir būtiska nozīme vienotas tiesu prakses nodrošināšanā vai tiesību tālākveidošanā.¹¹
- [9] Lai gan Konvencijas 35.panta 1.punktā ir noteikts, ka ECT var izskatīt lietu tikai pēc tam, kad ir izsmelti visi valsts tiesību aizsardzības līdzekļi, Konvencijas 35.panta 1.punkts neparedz, ka ir jāizmanto neatbilstoši vai neefektīvi tiesiskās aizsardzības līdzekļi.¹² No lietas faktiskajiem apstākļiem secināms, ka Pieteicēja ir vērsusies visās

---

⁹ Kāzuss [6], [8].

¹⁰ Civilprocesa likums. Latvijas Vēstnesis, 01.03.1999., Nr. 326/330.

¹¹ Kāzuss [8].

¹² ECT 2011.gada 14.jūnija spriedums lietā Leja pret Latviju (iesnieguma nr. 71072/01), 46.punkts, skatīt arī ECT 1999.gada 28.jūlija spriedumu lietā Selmouni pret Franciju (iesnieguma nr. 25803/94) 75.punktu.

nacionālās tiesu instancēs, saņemot prasības pieteikuma noraidījumu visās tiesu instancēs, tādējādi izsmeļot visus tiesiskās aizsardzības līdzekļus nacionālā līmenī.

[10] Izvērtējot un rezumējot iepriekš ietvertos apstākļus, tiek izdarīts secinājums, ka Konvencijas 35.panta pirmajā daļā ietvertais ECT noteiktais lietu pieņemamības kritērijs ir apmierināts, jo Pieteicēja ir izsmēlusi visus sev pieejamos efektīvos tiesību aizsardzības līdzekļus nacionālā līmenī. Prasība par Konvencijas 6.panta pārkāpumu un Konvencijas 8.panta pārkāpumu kopsakarā ar Konvencijas 14.pantu ir pieņemama izskatīšanai ECT.

Pieteicējas prasība ir pieņemama izskatīšanai ECT

PAR KONVENCIJAS 6.PANTA PĀRKĀPUMU

[11] No Konvencijas 6.panta izriet ikviena cilvēka tiesības uz taisnīgu tiesu, vienlaikus nodrošinot arī tiesības uz taisnīgu lietas izskatīšanu neatkarīgā un objektīvā ar likumu izveidotā tiesā.¹³ Tiesības uz taisnīgu tiesu ir nostiprinātas arī Satversmes 92.panta pirmajā teikumā, kas nosaka, ka ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā.¹⁴ Tiesības uz taisnīgu tiesu ir viens no demokrātiskas sabiedrības pamatprincipiem.¹⁵ Tiesību uz taisnīgu tiesu esība sekmē sabiedrības tālāku uzticēšanos valsts varas orgāniem, tādējādi nodrošinot demokrātiskas tiesiskas valsts darbību un attīstību. Tiesības uz taisnīgu tiesu sniedz iespēju cilvēkiem aizsargāt un īstenot konvencijās un likumos noteiktās viņiem piemītošās tiesības.¹⁶

[12] Tiesības uz taisnīgu tiesu jēdzienā ietilpst vairāki principi, kas jāievēro izskatot lietu tiesā un kas veido vienotu tiesības uz taisnīgu tiesu izpratni. Tā, piemēram, no tiesībām uz taisnīgu tiesu izriet tiesu neatkarība, objektivitāte, sacīkstes princips, pušu līdztiesības princips un tiesības uz taisnīgu lietas izskatīšanu. Tiesības uz taisnīgu tiesu tiek nodrošinātas tikai tad, ja tiek ievēroti šie principi, kas var tikt izskatīti kopā. Piemēram, starp neatkarības un objektivitātes

---

¹³ Eiropas Cilvēktiesību konvencija. Parakstīta Romā 04.11.1950. [skatīts: 05.03.2024.].

¹⁴ Latvijas Republikas Satversme: LV likums. Pieņemts 15.02.1922. [skatīts: 05.03.2024.].

¹⁵ Guide on Article 6 - Right to a fair trial (civil limb). Pieejams: Guide on Article 6 - Right to a fair trial (civil limb) (coe.int) [skatīts: 05.03.2024.].

¹⁶ Čepāne I. Tiesības uz taisnīgu tiesu kā personas pamattiesības. Pieejams: Žurnāls: Tiesības uz taisnīgu tiesu kā personas pamattiesības – Jurista Vārds (lanet.lv) [skatīts: 06.03.2024.].

principiem pastāv kopsakarība, un, nepieciešamības gadījumos, šie abi principi ir jāizskata kopā.¹⁷

[13] Tiesības uz taisnīgu tiesu un no tām izrietošie principi nav absolūti un nepieciešamības gadījumos tie var tikt ierobežoti, lai nenonāktu pretrunā ar citu cilvēku pamattiesībām.¹⁸ Gadījumos, kad nepieciešams ierobežots tiesības uz taisnīgu tiesu, ir jāatbild uz vairākiem jautājumiem. Proti, vai ierobežojums ir noteikti ar pienācīgā kārtībā pieņemtu likumu; vai ierobežojumiem ir leģitīms mērķis; vai ierobežojums ir nepieciešams demokrātiskā sabiedrībā; vai ierobežojums atbilst samērīguma principam.¹⁹ Ja uz visiem šiem jautājumiem tiek sniegta apstiprinoša atbilde, tad secināms, ka ierobežojums ir tiesisks, taču ja uz vienu no šiem jautājumiem atbilde ir noraidoša, tad tiesību uz taisnīgu tiesu ierobežošana ir bijusi prettiesiska.

Konvencijas 6.panta piemērojamība

[14] Konkrētajā situācijā Pieteicēja skaidro, ka saistībā ar Konvencijas 6.panta pirmo daļu ir pārkāptās Pieteicējas tiesības uz taisnīgu tiesu. Lai noskaidrotu, vai konkrētajā lietā ir noticis Konvencijas 6.panta pārkāpums, ir jānoskaidro, vai lietas faktiskie apstākļi un Pirmās instances tiesas un Apelācijas instances tiesas kolēģijas spriedumā ietvertie argumenti atbilst Konvencijas 6.panta izvirzītajiem taisnīgas tiesas kritērijiem.²⁰

[15] ECT lietā *Grzeđa pret Poliju* ir izvirzījusi kritērijus, kurus izvērtējot, vai konkrētajā lietā, kas ECT ir izvirzīta, ir piemērojama Konvencijas 6.panta pirmā daļa.²¹

[16] Pirmais kritērijs, ko ECT ir izvirzījusi, ir tāds, ka starp pieteicēju un atbildētāju ir jābūt strīdam. Kā norādīja ECT lietā *Gorou pret Grieķiju* - ir nepieciešams "skatīties pāri" termina "strīds" faktiskajai nozīmei un pievērst uzmanību situācijas

¹⁷ ECT 25.09.2018. spriedums lietā Denisovs pret Ukrainu (iesnieguma Nr.26639/11), 64.rindkopa.

¹⁸ Satversmes tiesas 26.11.2002. spriedums lietā Nr.2002-09-01, secinājumu pirmās daļas 2.rindkopa. Pieejams: Spriedums (tiesa.gov.lv) [skatīts: 06.03.2024.].

¹⁹ Satversmes tiesas 06.11.2003. spriedums lietā Nr.2003-10-01. Pieejams: Par Civilprocesa likuma 83. panta 4. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. pantam (likumi.lv) [aplūkots: 12.03.2024.].

²⁰ Guide on Article 6 - Right to a fair trial (civil limb). Pieejams: Guide on Article 6 - Right to a fair trial (civil limb) (coe.int) [skatīts: 05.03.2024.].

²¹ ECT 15.03.2022. spriedums lietā Grzeđa pret Poliju (iesnieguma Nr.43572/18), 257.-259.rindkopa.

realitātei, tādā veidā piešķirot terminam materiāltiesisku nozīmi.²² Konkrētajā lietā starp Pieteicēju un Atbildētāju ir strīds par Pieteicējas tiesību pārkāpumu Konvencijas 6. un 8. kopsakarā ar 14.panta ietvaros.

[17] Nākamais kritērijs noteic, ka konkrētajam strīdam ir jāaizskar kādas personas tiesības. Lietā *Grzeđa pret Poliju* ECT norādīja, ka strīdam ir jāaizskar tiesības, kuras nacionālo tiesību aktu ietvaros var atzīt par tiesībām un tām nav obligāti jābūt tiesībām, kuras aizsargā Konvencija. Neatļaujot Pieteicējai ieņemt augstāku darba amatu viņas dzimuma dēļ, tika aizskartas Pieteicējas tiesības uz vienlīdzību darbā (Darba likuma 7.pants). Darba intervijas laikā neuzdodot tādus pašus jautājumus kā otram amata kandidātam, kas ir pretējā dzimuma pārtāvis, un bez konkursa paaugstinot amatos tikai kolēģus, kas ir pretējā dzimuma pārstāvji, Pieteicējas darba devējs realizēja atšķirīgu attieksmi pret Pieteicēju un viņas kolēģiem pamatojoties uz viņas dzimumu (Darba likuma 29.panta pirmā daļa). Šīs abas tiesības, pamatojoties uz ECT norādījumiem lietā *Grzeđa pret Poliju*, ietilpst termina "tiesības" tvērumā. Tādejādi ir secināms, ka konkrētajai lietai ir piemērojams Konvencijas 6.pants.

[18] Konkrētās lietas strīdam ir arī jābūt vitālam, vienlaikus nosakot, ka strīdam ir jāaizskar ne tikai pašas tiesības, bet arī to piemērošana un īstenošana. Lietā *Sporrong un Lönnroth pret Zviedriju*, kur ECT izskatīja lietu par pieteicēju tiesību uz īpašumu aizskārumu, ECT atzina, ka konkrētie lietas apstākļi aizskar gan tiesības uz īpašumu, gan to piemērošanu un īstenošanu, tādejādi klasificējot šo strīdu kā vitālu.²³ Tā kā tika aizskartas Pieteicējas tiesības būt vienlīdzīgai likuma priekšā ar Atbildētāja pusi, Pieteicēja savu personīgo spēju ietvaros nekādā veidā pati nevar īstenot šo tiesību piemērošanu un īstenošanu, kas pamato Pieteicējas nepieciešamību vērsties tiesā.

[19] Pēdējais kritērijs nosaka, ka tiesvedības rezultātam strīdus lietā ir tieši jāaizskar personas tiesības, kuras var kategorizēt kā "civiltiesiskas". Lietā *Nait-Liman pret Šveici* ECT norādīja, ka tiesībām, kas ir strīda pamatā, ir jābūt "civiltiesiskām" Konvencijas izpratnē. Tas, vai tiesība atbilst "civiltiesiskajam" kritērijam ir

---

²² ECT 20.03.2009. spriedums lietā *Gorou pret Grieķiju* (iesnieguma Nr.12686/03), 29.rindkopa.

²³ ECT 23.09.1982. spriedums lietā *Sporrong un Lönnroth pret Zviedriju* (iesnieguma Nr.7151/75; 7152/75), 81.rindkopa.

ņemams vērā pamatojoties gan uz tās materiālo nozīmi, gan to, kādas sekas konkrētā tiesība rada nacionālo tiesību aktu ietvaros.²⁴ Lietā *Regner pret Čehijas Republiku* ECT norādīja, ka ir svarīgi arī noskaidrot, kāda veida attiecības ir starp strīdā ietvertajām pusēm un uz kāda likuma pamatu šīs attiecības ir veidotas.²⁵ Šajā gadījumā tiek aizskartas gan Pieteicējas tiesības, kas tieši saistās ar Darba likuma 7.pantu un 29.panta pirmo daļu, gan Pieteicējas pamattiesības, kas ir noteiktas Konvencijā - tiesības uz taisnīgu tiesu.

Lietas faktiskie apstākļi ietilpst Konvencijas 6.panta pirmās daļas tvērumā.

Par Konvencijas 6.panta pārkāpumu

[20] Pieteicēja vairākkārt vērsa uzmanību, ka viņas tiesības uz taisnīgu tiesu tika pārkāptas, jo, pirmkārt, Pirmās instances tiesa nav vērtējusi lietas apstākļus, kas tieši norāda uz Pieteicējas diskrimināciju dzimuma dēļ, tai skaitā nav izvērtējusi visas vecākā jurista amata kandidāta prasības, kas tieši norāda uz diskrimināciju. Otrkārt, Pirmās instances tiesa kā pierādījumu izmantoja Aplikācijas un sejas atpazīšanas sistēmas datus, kas pārkāpj Vispārīgo datu aizsardzības regulu un iet pretrunā ar darba līgumā ietvertajiem noteikumiem. Treškārt, Apelācijas instances tiesa atteicās nopratināt vienu no Pieteicējas lieciniecēm, kaut gan tika nopratināts atbildētāja liecinieks.

[21] Daži no svarīgākajiem aspektiem tiesībās uz taisnīgu tiesu ir tiesas neatkarība un objektivitāte. Konkrētajā strīdā ir nepieciešama šo principu atsevišķa izskatīšana, jo šo lietu vairāk aizskar objektivitātes princips, nekā tiesas neatkarības princips. Lietā *Micaleff pret Maltu* ECT uzsvēra, ka tiesas objektivitāte izriet no tā, ka tiesai ne lietas izskatīšanas laikā, ne arī pirms tā nav radušies vai bijuši jebkādi aizspriedumi par konkrēto lietu un tās apstākļiem. Pamatojoties uz ECT judikatūru, tiesas objektivitāti ir nepieciešams novērtēt izmantojot subjektīvo un objektīvo pieeju.²⁶ Subjektīvā pieeja ļauj novērtēt to, vai konkrētajā lietā tiesai nav bijuši jebkāda veida aizspriedumi vai objektivitātes trūkums. Savukārt objektīvā pieeja ļauj novērtēt, vai tiesa ir sniegusi Pietiekamas garantijas tam, lai

---

²⁴ ECT 15.03.2018. spriedums lietā *Naït-Liman pret Šveici* (iesnieguma Nr.51357/07), 106.rindkopa.

²⁵ ECT 19.09.2017. spriedums lietā *Regner pret Čehijas Republiku* (iesnieguma Nr.35289/11),120.-122.rindkopa.

²⁶ ECT 15.10.2009. spriedums lietā *Micallefs pret Maltu* (iesnieguma Nr.17056/06), 93.rindkopa.

nerastos iespaids par to, ka tiesa nav objektīva. Gadījumos, kad var būt grūti iegūt pierādījumus, ar kuriem atspēkot tiesneša subjektīvās objektivitātes prezumpciju, objektīvās objektivitātes prasība darbojas kā vēl viena garantija objektīvas tiesas aspektam.

[22] Kā Pieteicēja bija skaidrojusi, Pirmās instances tiesa nebija sniegusi objektīvu viedokli par vecākā jurista amata kandidātam izvirzītajām prasībām un to sasaisti ar diskrimināciju pret Pieteicēju. Spriedumā lietā Nr. SKC-2504/2013 tiesa norādīja, ka pienākums pierādīt, ka pret darbinieku nav bijusi diskriminējoša attieksme, ir darba devējam.²⁷ Pieņēmumu par diskrimināciju var atspēkot divos veidos, t.i. pierādot, ka pieteicējs nav līdzīgā situācijā kā cilvēki, ar kuriem pieteicējam vajadzētu būt vienlīdzīgam vai pierādot, ka atšķirīgā attieksme ir uz objektīviem faktoriem balstīta.²⁸ No situācijas apraksta izriet, ka Darba vieta savā paskaidrojumā necentās pierādīt, ka Pieteicēja atrastos nesalīdzināmā situācijā ar saviem kolēģiem. Savā paskaidrojumā tas detalizēti aprakstīja iemeslus, kādēļ jaunajā amatā tika pieņemts Māris Censonis, nevis Pieteicēja.²⁹ Atšķirīgā attieksme arī netika objektīvi pamatota un netika izvirzīti argumenti šādas attieksmes nepieciešamībai. Nav redzama neitrāla nostāja no Darba vietas puses, jo pilnībā visi izvirzītie argumenti tam, kādēļ amatā netika paaugstināta Pieteicēja, ir par labu Mārim Censonim. Arī Pirmās instances tiesa pamatoja savu lēmumu, pilnībā balstoties uz Darba vietas iesniegto paskaidrojumu.³⁰

[23] Darba vieta argumentēja, ka viens no iemesliem, kādēļ amatā tika pieņemts Māris Censonis bija, ir, ka jaunajam darbiniekam būs nepieciešams doties komandējumos un strādāt atpūtas dienās, tajā skaitā arī svētku dienās. Pieteicēja minēja, ka šāda prasība amatam netika izvirzīta ne pirms darba intervijas, ne arī tās laikā. Atbilstoši Darba likuma 143.panta ceturtajai daļai, darba devējs var atsevišķiem darbiniekiem noteikt strādāt arī atpūtas laikā. Taču Darba likuma 143.panta piektā daļa *expressis verbis* noteic, ka šāds nosacījums nevar tikt attiecināms uz grūtniecēm,³¹ izņemot kad grūtniece ir sniegusi

---

²⁷ Augstākās tiesas 06.12.2013. spriedums lietā Nr.C27234912 [skatīts: 15.03.2024.].

²⁸ Eiropas diskriminācijas novēršanas tiesību rokasgrāmata. 2018.gada izdevums. 228.lpp. Pieejams: Eiropas diskriminācijas novēršanas tiesību rokasgrāmata. 2018. gada izdevums (europa.eu) [skatīts: 15.03.2024.].

²⁹ Kāzuss [6].

³⁰ Kāzuss [7].

³¹ Darba likums: LV likums. Pieņemts 20.06.2001. 143.panta ceturta un piektā daļa [skatīts: 20.03.2024.].

rakstveida piekrišanu.³² Līdz ar to Darba likums paredz atsevišķas garantijas grūtnieču aizsardzībai. Savā paskaidrojumā Pirmās instances tiesai Darba vieta paskaidroja, ka priekšroka darba intervijā tika dota kandidātiem, kuriem ir iespēja brīvi ceļot un strādāt arī brīvajās dienās. Pieteicēja apgalvo, ka šādi kritēriji netika darīti viņai zināmi darba intervijas laikā, kas norāda, ka Darba vieta šādus kritērijus izveidoja tikai pēc darba intervijas ar mērķi attaisnot savu diskriminējošo attieksmi pret Pieteicēju.³³ Arī Pirmās instances tiesa nav sniegusi paskaidrojumu, kādēļ Darba vietas izvirzītie kritēriji nenostāda Pieteicēju nelabvēlīgākā situācijā, nekā citus kandidātus.

[24] Tiesvedības laikā izmantotā valoda var parādīt tiesneša nostāju lietā.³⁴ Šajā lietā Pirmās instances tiesa norādīja, ka “konkrētajā amatā darbiniekam ir pastāvīgi jābūt pieejamam [..], un tas konkrētajā dzīves posmā ir bijis sarežģīti Pieteicējai”.³⁵ Šis komentārs norāda uz tiesas aizspriedumu par to, ka Pieteicējai tieši viņas grūtniecības dēļ varētu būt sarežģīti pilnvērtīgi pildīt visus nepieciešamos darba pienākumus jaunajā amatā.

[25] Ir arī jāmin, ka Apelācijas instances tiesas izmantotie statistikas dati par sieviešu īpatsvaram vadošos amatos nav uzskatāms par argumentu diskriminācijas neesībai. Par patstāvīgiem tiesību avotiem Latvijā var uzskatīt normatīvos tiesību aktus, vispārējos tiesību principus, Eiropas Savienības Tiesa, ECT un Satversmes tiesa spriedumus, kā arī ieradumu (paražu) tiesības.³⁶ Šajā gadījumā statistika nav uzskatāma par tiesību avotu, uz kuru tiesa var balstīties kā primāro pierādījumu tam, ka Darba vieta amata kandidātu atlasī ir veikusi pamatojoties uz objektīviem faktiem.

[26] Tiesības uz taisnīgu lietas izskatīšanu principā ietilpst lietas dalībnieku tiesības tiesai iesniegt pierādījumus attiecībā uz savu lietu. No šī izriet fundamentālās tiesības uz sacīkstes principu civilprocesā.

---

³² Darba likums: LV likums. Pieņemts 20.06.2001. 53.panta trešā daļa [skatīts: 31.03.2024.].

³³ Kāzuss [6 un 8.].

³⁴ Guide on Article 6 - Right to a fair trial (civil limb). 318.rindkopa. Pieejams: Guide on Article 6 - Right to a fair trial (civil limb) (coe.int) [skatīts: 20.03.2024.].

³⁵ Kāzuss [7].

³⁶ Rezevska D. Nacionālās tiesību avotu doktrīnas attīstība gadsimta laikā. Pieejams: https://www.apgads.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/apgads/PDF/Juriskas-konferences/JUZK-79-2021/juzk.79.31_Rezevska.pdf [skatīts: 21.03.2024.].

[27]Lietā *Clinique des Acacias un Citi pret Franciju* ECT uzsvēra, ka visiem lietas dalībniekiem ir tiesības tiesā izmantot pierādījumus savas prasības pamatošanā.³⁷ Taču tiesai, izskatot iesniegtos pierādījumus, ir svarīgi izvērtēt divus faktorus, proti, vai iesniegtie pierādījumi attiecas uz lietu un vai iesniegtie pierādījumi ir iegūti likumīgā ceļā. Pieteicēja, ceļot prasību tiesā, skaidroja, ka Pirmās instances tiesā izmantotie Aplikācijas un sejas atpazīšanas sistēmas dati ir izmantoti pret viņas piekrišanu un pārkāpjot Konvencijas 8.pantu. Kā minēja Pieteicēja, parakstot darba līgumu, tajā nebija atrunātas iespējas par šādu datu izmantošanu tiesas procesos. Tāpat viņa arī nenojauta, ka šādi dati varētu tikt izmantoti pret viņu ārpus drošības nolūkos.³⁸

[28]Lietā *López Ribalda un Citi pret Spāniju* ECT norādīja vairākus faktorus, kas var ietekmēt pierādījumu izmantošanu tiesā. Pirmkārt, ir jānoskaidro, vai pieteicējam kādā brīdī ir bijusi iespēja protestēt pret šādu pierādījumu iesniegšanu tiesā. Otrkārt, ir jānoskaidro, vai pašam pieteicējam bija dota pieeja datiem, kas tika iesniegti kā pierādījumi. Un, treškārt, nozīme ir arī tam, vai iesniegtais pierādījums ir vienīgais atbildētāja izvirzītajam argumentam.³⁹

[29]Pamatojoties uz ECT izvirzītajiem kritērijiem par pierādījumu izmantošanu tiesā, ir nepieciešams aplūkot tā sasaisti ar konkrēto situāciju. Tā kā Pieteicēja nezināja par Aplikācijas un sejas atpazīšanas sistēmas datu izmantošanu tiesā, viņai nebija nekāda veida iespējas protestēt pret datu izmantošanu tiesā. Ir arī zināms, ka pieeja šādiem datiem ir tikai darba devējam un pirms to iesniegšanas Pieteicējai nebija iespējas šādus datus aplūkot. Savā argumentācija par Pieteicējas neproduktivitāti darbā Darba vieta kā vienīgos pierādījumus izvirzīja Aplikācijas un sejas atpazīšanas sistēmas datus. No tā izriet, ka darba devējs ir nostādījis sevi izdevīgākā situācijā, izmantojot savā argumentācijā datus, par kuru izmantošanas iespējamību Pieteicēja nezināja, tādejādi nespējot izteikt savu subjektīvo viedokli par to izmantošanu tiesā.

---

³⁷ ECT 13.10.2005. spriedums lietā *Clinique des Acacias un Citi pret Franciju* (iesnieguma Nr.65399/01, 65406/01, 65405/01 un 65407/01).

³⁸ Kāzuss [8].

³⁹ ECT 17.10.2019. spriedums lietā *López Ribalda un Citi pret Spāniju*. 151., 155. un 156.rindkopa (iesnieguma Nr. 1874/13 un 8567/13).

[30] Vispārīgās datu aizsardzības regulas 6.panta pirmās daļas f) apakšpunktā ir minēts, ka viens no pieļaujamajiem gadījumiem likumīgai personas datu apstrādei ir pārziņa, šajā gadījumā - Darba vietas, vai trešo personu leģitīmo interešu ievērošanai, izņemot gadījumos, kad datu subjekta intereses vai pamattiesības un pamatbrīvības ir svarīgākas.⁴⁰ Konkrētajā lietā tiek aizskartas Pieteicējas pamattiesības, proti, tiesības uz taisnīgu tiesu. Šī ir tiesība no kuras ir atkarīga citu cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzība,⁴¹ tādejādi padarot to svarīgāku par darba vietas nepieciešamību iesniegt personas datus kā pierādījumus tiesā. Gadījumā, kad ir lietas dalībnieku nevienlīdzība, nav iespējams pilnvērtīgi īstenot sacīkstes principu, kas, savukārt, neļauj pilnvērtīgi īstenot tiesības uz taisnīgu tiesu.

[31] Sacīkstes princips ir cieši saistīts ar pušu procesuālo tiesību vienlīdzības principu. Šis princips nodrošina sava veida “balansu” starp lietas dalībniekiem, paredzot, ka katram dalībniekam ir tiesības izklāstīt savus pierādījumus attiecībā uz konkrēto lietu.⁴²

[32] ECT lietā *Wierzbicki pret Poliju* ir atzinusi, ka gadījumos, kad nacionālā tiesa uzklausā tikai vienas dalībnieku puses lieciniekus, tai ir jādod argumentēts paskaidrojums tam, kādēļ netika uzklausīti arī otras puses liecinieki.⁴³ Attiecīgajā situācijā Pieteicēja lūdza Apelācijas instances tiesai iespēju pieaicināt savu liecinieci, taču šī prasība tika noraidīta, tiesai apgalvojot, ka “agrāki notikumi un baumas neietekmēja darba konkursa norisi”. Spriedumā lietā Nr. SKC-925/2021 tiesa norādīja, ka izskatot jaunus pierādījumus Apelācijas instancē, ir nepieciešams sniegt objektīvus pamatojumus tam, kādēļ šādi pierādījumi netika iesniegti pirmajā instancē. Konkrētajā situācijā tiesa uzklausīja Darba vietas liecinieku, šo lēmumu un liecinieka nopratināšanas nepieciešamību nevienā brīdī nepamatojot. No tā izriet, ka tiesa, nostādot Atbildētāju izdevīgākā pozīcijā, nav ievērojusi pušu līdztiesības principu.

---

⁴⁰ Vispārīgā datu aizsardzības regula. Parakstīta 27.04.2016. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32016R0679> [skatīts: 01.04.2024.].

⁴¹ Vairāk par tiesībām uz taisnīgu tiesu. Pieejams: <https://www.tiesibsargs.lv/tiesibu-jomas/vairak-par-tiesibam-uz-taisnigu-tiesu/> [skatīts: 01.04.2024.].

⁴² Guide on Article 6 - Right to a fair trial (civil limb). 400.rindkopa. Pieejams: Guide on Article 6 - Right to a fair trial (civil limb) (coe.int) [skatīts: 01.04.2024.].

⁴³ ECT 18.06.2002. spriedums lietā *Wierzbicki pret Poliju*. 45.rindkopa (iesnieguma Nr.24541/94).

Tādejādi ir secināms, ka ir noticis Konvencijas 6.panta pārkāpums

PAR KONVENCIJAS 14.PANTA PĀRKĀPUMU KOPSAKARĀ AR 8. PANTA PĀRKĀPUMU

[33] Konvencijas 14.pants nosaka, ka Konvencijā minēto tiesību un brīvību īstenošana ir nodrošināma bez jebkādas diskriminācijas, neatkarīgi no dzimuma, rases, ādas krāsas, valodas, ticības, politiskajiem vai citiem uzskatiem, valstiskās vai sociālās izcelsmes, piederības kādai nacionālajai minoritāti, mantiskā stāvokļa, dzimšanas vai jebkura cita stāvokļa." ⁴⁴

[34] ECT lietā *Fabian pret Ungāriju* ir norādījusi, ka 14.pants ir jāizskata kopsakarā ar citu Konvencijas pantu.⁴⁵ saistībā ar to, ka 14.pants negarantē diskriminācijas aizliegumu izolēti, bet gan izslēdz diskriminācijas iespēju kontekstā ar citos pantos paredzētajām tiesībām.⁴⁶

[35] Konvencijas 8.pants sastāv no divām daļām. Pirmajā daļā ir noteikts, ka ikvienam ir tiesības uz savas privātās un ģimenes dzīves, dzīvokļa un sarakstes neaizskaramību⁴⁷, savukārt, otrajā daļā ir noteikts, ka publiskās institūcijas nedrīkst traucēt nevienam baudīt šīs tiesības, izņemot gadījumus, kas ir paredzēti likumā un ir nepieciešami demokrātiskā sabiedrībā, lai aizsargātu valsts vai sabiedrisko drošību vai valsts ekonomiskās labklājības intereses, lai nepieļautu nekārtības vai noziegumus, lai aizsargātu veselību vai tikumību, vai lai aizstāvētu citu tiesības un brīvības.

[36] Konvencijas 8.panta pirmajā daļā ir minētas tādas intereses kā privātās dzīves, ģimenes dzīves, sarakstes un dzīvokļa interese.⁴⁸ Tiesības uz privāto dzīvi sevī ietver arī personas tiesības uz savu datu aizsardzību.⁴⁹ Atbilstoši judikatūrai

---

⁴⁴ Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskieligumi/id/649>

⁴⁵ 2017. gada 5. septembra Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 78117/13 Fabian pret Ungāiju

⁴⁶ Guide on Article 14 of the European Convention on Human Rights and on Article 1 of Protocol No. 12 to the Convention. Pieejams: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Guide_Art_14_Art_1_Protocol_12_ENG [skatīts: 07.03.2024]

⁴⁷ Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskieligumi/id/649>

⁴⁸ Guide on Article 8 of the European Convention on Human Rights. Pieejams: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/guide_art_8_eng [skatīts: 07.03.2024]

⁴⁹ Satversmes tiesas 2021. gada 13. novembra sprieduma lietā Nr. 2018-01-01 15.1. punkts

personas datu aizsardzības jomā jāpiemēro publisko tiesību princips – ar personas datiem drīkst rīkoties tikai tā, kā likumā ir tieši atļauts, pretējā gadījumā personas tiesības tiek ierobežotas bez tiesiska pamata.⁵⁰

[37] Vienlaikus Konvencijas 8.panta otrajā daļā ir izklāstīts valsts pozitīvo pienākumu apjoms. Konvencijas 8.panta ietvarā valsts pozitīvais pienākums ir nodrošināt privātās dzīves un tātad arī personas datu aizsardzību, pieņemot tādus normatīvos aktus, kas nepieļauj to nepamatotu apstrādi. Citiem vārdiem sakot, valstij jāpieņem tādi normatīvie akti, kas nepieļautu nepamatotu iejaukšanos personu privātajā dzīvē.⁵¹ Taču svarīgi ir apzināties, ka Konvencijas 8.pantā ievērtās tiesības nav absolūtas un valsts iejaukšanos personas tiesībās uz privāto dzīvi var attaisnot, ja tā ir "noteikta ar likumu" un ir "nepieciešama demokrātiskā sabiedrībā" iepriekš minēto mērķu aizsardzībai.⁵²

Konvencijas 8.panta kopsakarā ar Konvencijas 14.pantu piemērojamība

[38] Pieteicēja apgalvo, ka ir noticis Konvencijas 8.panta pārkāpums kopsakarā ar Konvencijas 14.pantu, pamatojoties uz dzimumu diskrimināciju tiesas procesa laikā.⁵³ Konvencijas 14.pantā dzimums *expressis verbis* ir norādīts kā viens no iespējamiem diskriminācijas pamatiem.⁵⁴ No pēdējo gadu tiesu prakses ir redzams, ka atšķirīga attieksme, kas balstīta uz pieteicēju dzimumu, ir plaši izplatīta problēma.⁵⁵ Vienlaikus ECT lietā *Konstantin Markin pret Krieviju* norādīja, ka jautājumi par dzimumu līdztiesību ir svarīgi un saderīgi ar Eiropas Cilvēktiesību konvenciju, jo šī konvencija un tās interpretācija cenšas garantēt cilvēku tiesības un brīvības neatkarīgi no dzimuma. Dzimumu līdztiesības nodrošināšana ir svarīgs mērķis gan Eiropas Padomei, gan tās dalībvalstīm.⁵⁶

---

⁵⁰ Turpat.

⁵¹ "Tiesības tikt aizmirstam" kā tiesības uz privātumu un to tiesiskais regulējums. Pieejams: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://dspace.rsu.lv/jspui/bitstream/123456789/980/1/15-325_Socrates_3_2015_07_Sitnikova_066-084_.pdf

⁵² Turpat.

⁵³ Kāzuss [9]

⁵⁴ Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskieligumi/id/649>

⁵⁵ 2012. gada 22. marta Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 30078/06 Konstantin Markin v. Russia

⁵⁶ 2019. gada 24. oktobra Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 32949/17 un 34614/17 J.D. and A. v. the UK

[39] Konvencijas 14.pantā "cits stāvoklis" ir norādīts kā atsevišķa kategorija, kas ir pakļauta diskriminācijai. Atbilstoši esošajai tiesu praksei, grūtniecību var uzskatīt par šāda "cita stāvokļa" gadījumu⁵⁷. Līdz ar to, tas var kalpot par diskriminācijas pamatu šā panta darbības jomā.

[40] Tiesības uz "privāto dzīvi", kas formulētas Konvencijas 8.pantā, ir attiecināmas uz nodarbinātību un citām profesionālām darbībām.⁵⁸ Tas galvenokārt ir tāpēc, ka privātās dzīves jēdziens ietver attiecību veidošanos un attīstību ar citiem cilvēkiem.⁵⁹ Nodarbinātības laikā personas neizbēgami izveido šādas attiecības, kas var krustoties ar viņu personīgo dzīvi ārpus darba.⁶⁰ Līdz ar to jebkādi ierobežojumi, kas saistīti ar nodarbinātību, var būtiski ietekmēt indivīda personīgo dzīvi. Tādējādi tiesības uz privāto sociālo dzīvi, ko aizsargā Konvencijas 8.pants, kļūst būtiskas profesionālajā jomā.⁶¹ Apstākļi, ar kuriem saskaras Pieteicēja, atbilst iepriekš minētajai judikatūrai – viņa izmantoja interneta pakalpojumus, lai apmeklētu poliklīniku un sociālo mediju vietnes.⁶²

[41] Pieteicēja ir skaidro, ka darbības, piemēram, darba vietā pavadītā laika uzskaitē, apmeklēto tīmekļa vietņu uzraudzība un biometrisko datu vākšana darba vietā, ir 8. panta pārkāpums.⁶³ Pēdējo desmit gadu laikā ECT ir izskatījusi vairākas lietas, kas saistītas ar datu vākšanu darbavietā Konvencijas 8.panta kontekstā⁶⁴. Piemēram, ECT lietā *Barbulescu pret Rumāniju* ir atzinusi, ka neprofesionāla saziņas ierīču izmantošana darbavietā, tostarp telefona zvani, interneta izmantošana un saziņa pa e-pastu, ietilpst "privātās dzīves" tvērumā, kā tas definēts Konvencijas 8. pantā.⁶⁵ Tādēļ pieteicējas veiktās darbības darbavietā attiecībā uz personīgo komunikāciju var tikt interpretētas kā Konvencijas 8. panta ietvaros izrietoša darbība.

---

⁵⁷ 2021. gada 4. februāra Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 54711/15 Jurčić v. Croatia

⁵⁸ 2017. gada 5. septembra Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 61496/08 *Bărbulescu v. Romania*

⁵⁹ Turpat.

⁶⁰ 1996. gada. 26. maija Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 35/1995/541/627 C. v. Belgium

⁶¹ 2004. gada. 27. jūlija Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 55480/00 un 59330/00 *Sidabras and Others v. Lithuania*

⁶² Kāzuss [6]

⁶³ Kāzuss [9]

⁶⁴ Skat.: 1997. gada 25. jūnija Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 20605/92 *Halford v. the United Kingdom*; 2018. gada 22. februāra Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 588/13 *Libert v. France*

⁶⁵ Skat.: 2017. gada 5. septembra Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 61496/08 *Bărbulescu v. Romania*; 2007. gada 3. jūlija Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 62617/00 *Copland v. the United Kingdom*

**Lietas faktiskie apstākļi ietilpst Konvencijas 8.panta kopsakarā ar Konvencijas
14.panta tvērumā**

Konvencijas 8.panta kopsakarā ar konvencijas 14.panta pārkāpums

[42] Lai noskaidrotu, vai konkrētajā situācijā ir noticis Konvencijas 8.panta pārkāpums, ir jāpārbauda, vai valsts ir izpildījusi savu negatīvo pienākumu - atturēties no patvaļīgas iejaukšanās indivīdu privātās lietās.⁶⁶ Tostarp arī ir jāpārbauda, vai valsts ir izpildījusi pozitīvais pienākumu - nodrošināt privātās dzīves respektēšanu indivīdu savstarpējās attiecībās.⁶⁷

[43] Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, Konvencijas 8.panta īstenošanā valstij ir gan pozitīvie, gan negatīvie pienākumi. No pamatlietas faktiskajiem apstākļiem izriet, ka Atbildētāja ir pārkāpusi negatīvo pienākumu, jo tiesvedības laikā izmantojot nelikumīgi iegūtos Pieteicējas privātos datus.⁶⁸ Vienlaikus šāda rīcība ir uzskatāma par diskrimināciju saskaņā ar Konvencijas 14.pantu, kas šajā kontekstā tiek izvērtēta kopsakarā ar Konvencijas 8.pantu.

[44] Izvērtējot Konvencijas 8.panta pārkāpumu, ir rūpīgi jāpārbauda pierādījumus un, pamatojoties uz Konvencijas 8.panta otrajā daļā izklāstītajiem kritērijiem, proti, atbilstību likumam, leģitīma mērķa sasniegšanu un nepieciešamību demokrātiskā sabiedrībā.⁶⁹ Izvērtējot šos kritērijus var secināt, vai valsts noteiktie ierobežojumi ir pieļaujami.⁷⁰ ECT savā judikatūrā ir īpaši uzsvērusi, ka jebkurai iejaukšanās privātajā dzīvē ir jābūt attaisnotai ar likumu.⁷¹

[45] Darba vieta, vācot un apstrādājot Pieteicējas personas datus mērķiem, kas nebija noteikti darba līgumā, ir pārkāpusi nākamās Latvijā spēkā esošās juridiski saistošās normas: Fizisko personu datu apstrādes likuma (turpmāk – **Datu**

---

⁶⁶ Guide on Article 8 of the European Convention on Human Rights. Pieejams: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/guide_art_8_eng [skatīts: 08.03.2024]

⁶⁷ Turpat.

⁶⁸ Kāzuss [9]

⁶⁹ Turpat.

⁷⁰ Guide on Article 8 of the European Convention on Human Rights. Pieejams: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/guide_art_8_eng [skatīts: 08.03.2024]

⁷¹ 1968. gada 23. jūlija Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 1474/62 In the case “relating to certain aspects of the laws on the use of languages in education in Belgium” v Belgium

apstrādes likums) 25.panta 1. punktu⁷², un, saskaņā ar šo normu, arī Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (turpmāk – **Datu regula**) 6.panta 1.punktu.⁷³

[46] Lai tiktu ievērots Datu apstrādes likuma 25.panta 1.punkts un datu apstrāde būtu uzskatāma par likumīgu, datu apstrādei ir jāatbilst Datu regulas 6.panta 1.punkta apakšpunktiem.⁷⁴ Konkrētajā situācijā Pieteicēja ir piekritusi personas un biometrisku datu (darbavietā pavadītais laiks, un sejas atpazīšanas programmatūras vāktie dati) vākšanai.⁷⁵ Pieteicējas darba līgumā kā datu apstrādes mērķis ir noteikts darba ražīguma analizēšana. Apstrādāto datu analīze kalpotu kā līdzeklis, lai novērtētu darba ražīgumu gada beigās.⁷⁶ Šāds datu apstrādes mērķa formulējums atbilst datu apstrādes pamatojumam saskaņā ar Datu regulas 6.panta 1.punkta a) apakšpunktu.

[47] Līdz ar to darba devēja veiktā ar Aplikācijas un sejas atpazīšanas programmatūru iegūto datu izmantošana kā pierādījumu tiesvedībā pārkāpa a) apakšpunktā noteiktos likumīgas apstrādes kritēriju.

[48] Izvērtējot, vai cilvēktiesību ierobežojums ir noteikts ar pienācīgā kārtā pieņemtu likumu, jāpārbauda, vai likums ir pieņemts, ievērojot normatīvajos aktos pieņemto kārtību; ir izsludināts un publiski pieejams atbilstoši normatīvo aktu prasībām; ir pietekami skaidri noformulēts, lai persona varētu izprast no normatīvā akta izrietošo tiesību un pienākumu saturu un paredzēt tā piemērošanas sekas; un nodrošina aizsardzību pret tā patvaļīgu piemērošanu⁷⁷

[49] Datu apstrādes likums bija pieņemts 2018. gada 21. jūnijā un bija Saeimas

---

⁷² Fizisko personu datu apstrādes likums, Latvijas Vēstnesis, 04.07.2018., Nr. 2018/132.1

⁷³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula). Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex%3A32016R0679#d1e1905-1-1>

⁷⁴ Fizisko personu datu apstrādes likums, Latvijas Vēstnesis, 04.07.2018., Nr. 2018/132.1

⁷⁵ Turpat.

⁷⁶ Turpat.

⁷⁷ Balodis K. Pamattiesību ierobežojuma konstitucionalitātes izvērtēšana Satversmes tiesas praksē, 2015.

pieņemts un Valsts prezidentam izsludināts.⁷⁸ Tas tika publicēts oficiālajā laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" 2018. gada 4. jūlijā un ir publiski pieejams internetā.⁷⁹

[50] Pēc likuma skaidrības un tā piemērošanas izpratnes analīzes, kā arī pārbaudot, vai likums aizsargā pret tā patvaļīgu piemērošanu, var secināt, ka likumā pienākumi un sekas ir skaidri definēti, un likums ir formulēts saprotamā veidā.

[51] Datu regula bija pieņemta 2016. gada 14. aprīlī un ir stājusies spēkā 2018. gada 25. maijā.⁸⁰ Šī regula ir tieši piemērojams akts ES, lai tā stātos spēkā, tā nebija jāapstiprina valstu parlamentiem.⁸¹

[52] Minētais likums ir pieejams oficiālajā izdevumā Latvijas Vēstnesis, tādējādi ikvienai personai ir nodrošināta neierobežotu piekļuvi.⁸² Līdz ar to var secināt, ka likums ir formulēts saprotamā veidā un tajā ir izklāstītas subjektu tiesības un pienākumi, tostarp tās ir izskaidrotas ikvienai personai saprotamā veidā.

[53] Konvencijas 8.panta 2. punktā ir noteikti leģitīmie mērķi, kas attaisno iejaukšanos personas tiesībās uz privātās dzīves neaizskaramību - valsts vai sabiedrības drošības vai valsts ekonomiskās labklājības interešu aizsardzība, nekārtību vai noziedzības novēršana, veselības vai tikumības aizsardzība vai citu personu tiesību un brīvību aizsardzība.⁸³

[54] Darba vieta apgalvo, ka Aplikācijas datu izmantošana tiesas procesā un prasītāja piemērotības vecākā jurista amatam novērtēšanā "nav problēma".⁸⁴ Tomēr šim

---

⁷⁸ Jaunākie tiesību akti – 2018. gada 5. Jūlijs. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/jaunakie/stajas-speka/2018/07/05/>

⁷⁹ Fizisko personu datu apstrādes likums. Pieejams: <https://www.vestnesis.lv/op/2018/132.1>

⁸⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula), 99. pants. Pieejama: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex%3A32016R0679#d1e1905-1-1>

⁸¹ Blackmer, W.S. «GDPR: Getting Ready for the New EU General Data Protection Regulation». Information Law Group. InfoLawGroup LLP

⁸² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula). Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex%3A32016R0679#d1e1905-1-1>
Turpat.

⁸³ Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-likumi/id/649>

⁸⁴ Kāzuss [8]

argumentam nav pietiekama pamatojuma attiecībā uz Konvencijas 8.panta pārkāpumu. Tas neatbilst nevienam no Konvencijas 8.panta otrajā daļā izklāstītajiem leģitīma mērķa kritērijiem.

[55] Izskatot diskriminācijas lietas, ECT izvērtē, vai ir bijusi atšķirīga attieksme pret personām līdzīgās vai būtiski līdzīgās situācijās, vai arī atšķirīga attieksme pret personām būtiski atšķirīgās situācijās. Ja tāda attieksme tika konstatēta, vai šāda atšķirīga attieksme vai atšķirīgas attieksmes neesamība ir objektīvi pamatota. Jo īpaši, vai tai ir leģitīms mērķis un vai izmantotie līdzekļi ir saprātīgi samērīgi ar izvirzīto mērķi?⁸⁵ Šajā gadījumā diskriminācija dzimuma dēļ varētu izpausties tādējādi, ka prasītājam tika liegts ieņemt vecākā jurista amatu, savukārt Māris Censonis tika pieņemts darbā, neraugoties uz to, ka viņam nebija maģistra grāda, kas būtu mazinājis viņa izredzes gūt panākumus darba intervijās nekā tad, ja viņam būtu maģistra grāds.⁸⁶

[56] No konkrētās situācijas izriet, ka Pieteicēja, kas uzņēmumā strādāja par juristi, rūpīgi pildīja viņai uzticētos darba pienākumus. Atbildētājs apgalvo, ka viņas darba produktivitāte bija zemāka nekā kolēģu darba produktivitāte, jo viņa tobrīd bija grūtniecības stāvoklī.⁸⁷

[57] Tomēr Pieteicēja proaktīvi meklēja risinājumus, lai uzturētu darba ražīgumu. Tā, piemēram, tika ieviests attālinātais darbs, lai nodrošinātu nepārtrauktu darba plūsmu pat laikā, kad apmeklēt darba vietu bija sarežģīti.⁸⁸

[58] Tas nozīmē, ka situācija, kurā atrodas pieteikuma iesniedzēja, liecina par atšķirīgu attieksmi pret personām, kas atrodas būtiski līdzīgā situācijā – viņa darīja visu iespējamo, lai apstākļi, kādos viņa atradās, nesamazinātu viņas darba ražīgumu.

[59] Lai pamatotu diskriminācijas gadījumu, valstij ir jānorāda atšķirīgas attiecības leģitīmais mērķis.⁸⁹ Ka tādu mērķi apelācijas sūdzībā Rīgas apgabaltiesas

---

⁸⁵ Guide on Article 14 of the European Convention on Human Rights. Pieejams: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Guide_Art_14_Art_1_Protocol_12_ENG [skatīts: 19.03.2024]

⁸⁶ Kāzuss [4]

⁸⁷ Kāzuss [2], [6]

⁸⁸ Kāzuss [2]

⁸⁹ Guide on Article 14 of the European Convention on Human Rights. Pieejams: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Guide_Art_14_Art_1_Protocol_12_ENG [skatīts: 19.03.2024]

Civillietu tiesas Civillietu tiesas kolēģija apgalvoja, ka "pēdējo gadu statistika liecina par vienu no augstākajiem sieviešu līmeņiem vadošos amatos Latvijā, līdz ar to diskriminācijas līmenis ir salīdzinoši zems".⁹⁰ Tomēr ECT vairākkārtējā judikatūrā ir pierādījusi, ka atsauces uz konkrētā valstī valdošajām sociālajām attiecībām nav pietiekamas, lai pamatotu atšķirīgu attieksmi dzimuma dēļ.⁹¹ Šādas diskriminācijas pamatojums ir jāaplūko objektīvi, un statistikai ir jākalpo kā atbalsta avotam, nevis galvenajam materiālam izšķiršanas procesā.

Tādējādi var secināt, ka ir noticis Konvencijas 8. panta kopsakarā ar Konvencijas 14. pantu pārkāpums.

---

⁹⁰ Kāzuss [8]

⁹¹ 2012. gada 22. marta Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 30078/06 Markin v. Russia

NORMATĪVO AKTU UN IZMANTOTĀS LITERATŪRAS SARAKSTS

Grāmatas

1. Blackmer, W.S. «GDPR: Getting Ready for the New EU General Data Protection Regulation». Information Law Group. InfoLawGroup LLP
2. Practical Guide on Admissibility Criteria. Strasbourg: Council of Europe publishing, 2022
3. Rezevska D. Nacionālās tiesību avotu doktrīnas attīstība gadsimta laikā. Pieejams: https://www.apgads.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/apgads/PDF/Juridiskas-konferences/JUZK-79-2021/juzk.79.31_Rezevska.pdf.

Tiesu prakse

1. 1968. gada 23. jūlija Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 1474/62 In the case “relating to certain aspects of the laws on the use of languages in education in Belgium” v Belgium
2. 1982. gada 23. septembra Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr.7151/75; 7152/75 Sporrong un Lönnroth v. Sweden
3. 1996. gada. 26. maija Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 35/1995/541/627 C. v. Belgium
4. 1997. gada 25. jūnija Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 20605/92 Halford v. the United Kingdom
5. 1999.gada 28.jūlija Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 25803/94 Selmouni v. France.
6. 2002. gada 18. jūnija Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr.24541/94 Wierzbicki v. Poland
7. 2004. gada. 27. jūlija Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 55480/00 un 59330/00 Sidabras and Others v. Lithuania
8. 2005. gada 13. oktobra Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr.65399/01Clinique des Acacias and others v. France
9. 2007. gada 3. jūlija Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 62617/00 Copland v. the United Kingdom
- 10.2009. gada 15. oktobra Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr.17056/06 Micallefs v. Malta

- 11.2009. gada 20. marta Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr.12686/03 Gorou v. Greece
- 12.2011. gada 14. jūnija Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr.71072/01 Leja v. Latvia
- 13.2012. gada 22. marta Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 30078/06 Konstantin Markin v. Russia
- 14.2017. gada 19. septembra Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr.35289/11 Regner v. Czech Republic
- 15.2017. gada 5. septembra Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 61496/08 Bărbulescu v. Romania
- 16.2018. gada 15. marta Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr.51357/07 Nait-Liman v. Switzerland
- 17.2018. gada 22. februāra Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 588/13 Libert v. France
- 18.2018. gada 25. septembra Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr.26639/11 Denisov v. Ukraine
- 19.2019. gada 17. oktobra Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr.1874/13 un 8567/13 López Ribalda un Others v. Spain
- 20.2019. gada 24. oktobra Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 32949/17 un 34614/17 J.D. and A. v. the UK
- 21.2021. gada 4. februāra Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr. 54711/15 Jurčić v. Croatia
- 22.2022. gada 15. marta Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr.43572/18 Grzęda v. Poland
- 23.2023. gada 14. septembra Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā Nr.56928/19 7306/20 11937/20 Valiullina and others v. Latvia.
24. Augstākās tiesas 06.12.2013. spriedums lietā Nr.C27234912
25. Satversmes tiesas 06.11.2003. spriedums lietā Nr.2003-10-01. Pieejams: [Par Civilprocesa likuma 83. panta 4. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. pantam \(likumi.lv\)](#)
26. Satversmes tiesas 26.11.2002. spriedums lietā Nr.2002-09-01. Pieejams: [Spriedums \(tiesa.gov.lv\)](#)

Normatīvie akti

1. Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-likumi/id/649>
2. Civilprocesa likums. Latvijas Vēstnesis, 01.03.1999., Nr. 326/330.
3. Darba likums: LV likums. Pieņemts 20.06.2001.
4. Eiropas Cilvēktiesību konvencija ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11., 14. un 15. protokoliem. Pieejams: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/convention_lav
5. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula). Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex%3A32016R0679#d1e1905-1-1>
6. Fizisko personu datu apstrādes likums, Latvijas Vēstnesis, 04.07.2018., Nr. 2018/132.1
7. Latvijas Republikas Satversme: LV likums. Pieņemts 15.02.1922.
8. Likums "Par Protokolu Nr. 15, ar ko tiek grozīta Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija". Latvijas Vēstnesis, 212, 25.10.2017. <https://likumi.lv/ta/id/294486>

Periodika

1. Čepāne I. Tiesības uz taisnīgu tiesu kā personas pamattiesības. Pieejams: Žurnāls: Tiesības uz taisnīgu tiesu kā personas pamattiesības – Jurista Vārds (lanet.lv).

Interneta materiāli

1. Ārlietu ministrija. Sūdzības iesniegšana Eiropas Cilvēktiesību tiesā. 16.08.2021. Pieejams: <https://www.mfa.gov.lv/lv/sudzibas-izskatisana-eiropas-cilvektiesibu-tiesa>
2. Balodis K. Pamattiesību ierobežojuma konstitucionalitātes izvērtēšana Satversmes tiesas praksē, 2015
3. Eiropas diskriminācijas novēršanas tiesību rokasgrāmata. 2018.gada izdevums. 228.lpp. Pieejams: Eiropas diskriminācijas novēršanas tiesību rokasgrāmata. 2018. gada izdevums (europa.eu).
4. Guide on Article 14 of the European Convention on Human Rights and on Article 1 of Protocol No. 12 to the Convention. Pieejams: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Guide_Art_14_Art_1_Protocol_12_ENG.

5. Guide on Article 6 - Right to a fair trial (civil limb). Pieejams: [Guide on Article 6 - Right to a fair trial \(civil limb\) \(coe.int\)](#).
6. Guide on Article 8 of the European Convention on Human Rights. Pieejams: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/guide_art_8_eng.
7. Jaunākie tiesību akti – 2018. gada 5. Jūlijs. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/jaunakie/stajas-speka/2018/07/05/>
8. Vairāk par tiesībām uz taisnīgu tiesu. Pieejams: <https://www.tiesibsargs.lv/tiesibu-jomas/vairak-par-tiesibam-uz-taisnigu-tiesu/>.